

Co je to screeningové vyšetření ví jen polovina lidí, 15 % netuší, zda ho už někdy absolvovali

3.2.2025 - Viktorie Plíková | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Z dat dále vyplynulo, že zhruba třetina (30 %) obyvatel již nějaké screeningové vyšetření absolvovala, 15 % si účastí není jista. Průzkum pro VZP ČR realizovala společnost ppm factum research*. Výsledky VZP ČR zveřejňuje u příležitosti Světového dne boje proti rakovině (4. února).

Výzkum VZP také ukázal, že 27 % lidí se domnívá, že screeningové vyšetření zahrnuje komplexní vyšetření celého těla, 6 % si pak myslí, že se jedná o nadstandardní vyšetření, které si musí každý hradit sám. Polovina dotázaných respondentů uvedla, že mají v rodině někoho, kdo se s onkologickým onemocněním léčil či léčí. Právě tato skupina lidí pak také častěji uváděla (36 %), že screeningová vyšetření navštěvují.

Z dat Národního onkologického ústavu přitom vyplývá, že se v Česku potýkáme s vysokým počtem záchytů zhoubných nádorů ve vyšším stadiu onemocnění. Právě screeningové programy mají pomáhat s odhalením závažné diagnózy včas. *„Účast na screeningových programech i preventivních prohlídkách v posledních letech postupně roste, tento průzkum přesto dokládá, že stále existuje velká skupina lidí, která těchto možností nevyužívá. Odhalení onkologického onemocnění v raném stádiu přitom dává pacientům mnohonásobně vyšší šanci na úspěšnou léčbu,”* říká náměstek ředitele VZP pro zdravotní péči Jan Bodnár.

Znalosti mladých lidí ve věku do 29 let pak jsou výrazně horší oproti průměru. 13 % mladých respondentů považuje screening za nadstandardní placenou službu, 22 % vůbec netuší, co to může být. Dívky starší 15 let by ale měly podstupovat každoroční preventivní gynekologickou prohlídku, jejíž součástí je screening karcinomu děložního hrdla. O vyšetření by tedy měly mít povědomí.

Odpovědi na dotaz „Co je to screeningové vyšetření?”

Respondenti ve věku 18-29 let Respondenti ve věku 60+ let

Zdroj: VZP, výzkum listopad 2024

Z průzkumu VZP rovněž vyplynulo, že nějaké screeningové vyšetření podstoupilo 30 % respondentů, 15 % uvedlo, že neví, zda na takovém vyšetření byli, 55 % ho pak nikdy neabsolvovalo. Účast na screeningu souvisí úzce s věkem a se zájmem o zdravotní problematiku. Starší lidé a lidé, kterým není zdraví lhostejné, se vyšetření účastní více. Nezanedbatelnou roli v účasti na tomto vyšetření hraje také onkologické onemocnění v rodině. Ti, kteří s onemocněním u svých blízkých zkušenost mají, na prevenci chodí častěji.

V České republice mají lidé aktuálně k dispozici pět screeningových programů zaměřených na odhalení případného onkologického onemocnění:

- **Screening děložního hrdla**, jenž má za cíl odhalit případné přednádorové změny a rakovinu

děložního hrdla v raném stádiu. Nárok na něj mají ženy starší 15 let 1x ročně;

- **Screening karcinomu prsu**, který má napomoci včasnému odhalení rakoviny prsu pomocí mamografického vyšetření. Je určen ženám starším 45 let 1x za 2 roky;
- **Screening kolorektálního karcinomu**, jenž zahrnuje testy na okultní krvácení ve stolici, nebo kolonoskopii. Do screeningu se zapojují všichni (muži i ženy) starší 50 let, testy na okultní krvácení je vhodné absolvovat 1x za 2 roky, pokud si někdo zvolí screeningovou kolonoskopii, toto vyšetření se pak podstupuje 1x za 10 let;
- **Program časného zachytu rakoviny plic**, který využívá nízkodávkové CT. Je určen pro současné i bývalé kuřáky ve věku 55 až 74 let, jejichž kuřácká minulost je alespoň 20 cigaret denně po dobu 20 let;
- **Program časného zachytu karcinomu prostaty**, který umožní případnou rakovinu prostaty odhalit z laboratorního rozboru krve, tzv. PSA. Je určen mužům od 50 do 69 let.

****Průzkum pro VZP ČR realizovala společnost ppm factum, s.r.o. V termínu od 5. do 13. 11. 2024 se jej zúčastnilo 1 000 respondentů starších 18 let.***

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/co-je-to-screeningove-vysetreni-vi-jen-polovina-lidi-15-netusi-zda-h-o-uz-nekdy-absolvovali>